

REDACTOR
MR. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ - JUDEȚUL ALBA DE JOS

MANUSCRISELE NU SE
== INAPOIAZĂ. ==

Unirea

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 120 Lei

Pe 6 luni . . . 60 Lei

Pe 3 luni . . . 30 Lei

Numărul 2.50 Lei

Pentru inserate se plătește 4 lei de șir garmond
La publicările ulterioare se socotește taxa jumătate

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

Dezastrul educației

- Câteva constatări și o propunere -

de A. C. Albinus.

După unirea politică, în vechiul regat s'au auzit multe glasuri care exprimau convingerea, că mântuirea neamului românesc nu poate veni decât din Ardeal. De aici se aștepta un guvernământ mai democratic, o administrație mai corectă, cu un cuvânt: europeanizarea țării. Și mai cu seamă, se aștepta curentul puternic de înăsătoșire morală, care să șteargă toate urmele nenorocite ale epocii fanariote și ale dominației turcești.

Acum, la cinci ani și mai bine după întregirea neamului, stăm în fața unei situații desolante: specula e mai nerușinată, abuzurile mai dese. Ardealul se grăbește cu pași repezi spre prăpastie. N'a avut puterea de a schimba înspre bine situația de dincolo de Carpați, ci, dimpotrivă, pare că voiește să întreaacă păcătoșenia vechiului regat. Altfel, e adevărat că: corruptio optimi pessima.

Aveam nădejdi în generația tânără. Și aceste speranțe ni-se spulberă. Dascălii se plâng, că tinerii sunt din ce în ce mai nesupuși. Se lamulesc în mod îngrijorător transgresiunile grave și, pe urma lor, eliminările elevilor. În butul tuturor măsurilor aspre, educația tinereții merge spre dezastru.

Vor fi multe cauzele care contribuie la apropierea dezastrului: Exemplele rele pe care le văd tinerii acasă și în societate, lectura rea cu care-și inveninează sufletele (romane sensaționale, cărți pornografice), teatrul și cinematograful imoral. Despre toate s'a scris și s'a vorbit. Acum mai în urmă, chestiunea aceasta s'a tratat și în parlament. S'a uitat, însă, o cauză foarte însemnată: *Manualele care propăgandă nereligiozitatea*, mama imoralității.

Ministerul instrucției, care aruncă fulgerul anatemei asupra cărților de religie greco-catolică, încuviințează *manuale de școală care distrug credința generațiilor tinere*. Vorbesc, în deosebi, despre elevii greco-catolici din Ardeal. Aceștia, din manuale aprobate de minister, învață »că Papa ajunsese încă de mult a fi socotit mai mare ca ceilalți episcopi ai imperiului de Apus, mai vârtos după desființarea stăpânirii imperiale de acolo. Firește că prima cauză a acestei înțâietăți sta în însuși faptul, că papa era episcopul fostei capitale romane... Ținea locul soților împărați de Apus« (Th. Avr. Aguletti, Istoria medie-modernă pentru cl. II sec. ediția V București 1923—24, p. 25). În răsărit »Papa caută... să-și arate înțâietatea, dată fiind lipsa de trecere a împăratului dela Constantinopol«, la timpul luptei contra icoanelor (Opul citat p. 46). Desbinarea bisericii creștine, pe vremea patriarhului M. Kerullarios, s'a întâmplat, fiindcă trimișii papali »voiau să impună autoritatea papei potrivit ideilor dela Cluny« (Opul citat, p. 78).

În felul acesta, credința elevului greco-catolic în catolicism, s'a nimicit. Ai crede, poate, că în acest chip se întărește o întărire a ortodoxiei și că manualele aceste ar servi opera de propagandă a bisericii »dominante«. Dar nu e așa. *Aceleași manuale darmă și bazele ortodoxiei*, învățând pe elevii greco-catolici și ortodocși, că »organizația primitivă a bisericii creștine fu cu totul egalitară. În această stare nici nu erau anumite persoane pentru îndeplinirea slujbei... Însă după ce creștinismul fu recunoscut ca religie de stat, își constituie anumiți funcționari, cari se deosebeau de restul credincioșilor, formând... clerul« (Marin Dimitrescu și I. Clinciu, Istoria universală antică p. cl. V, premiată de Academia Română, București 1921, p. 396).

Dar *autorii de manuale* nu se opresc nici la aceste accente protestante-pocăite, ci *iau poziție față de orice religie revelată*. Iată, adică, ce citim în manualul citat, la p. 45: »Regiunea aceasta (Sinai) este foarte ploioasă. Într'o zi, o furtună cu fulgere și trăsnete îngrozește pe Evrei. Mîințele lor aprinse auziră o voce strigând: Dumnezeu vecinic vă vorbește în mijlocul focului; auziți o voce, cuvinte, dar nu vedeți nici un chip. Nu era decât o voce. Moise profită de acest moment psihologic și dete cele 10 legi, pe care le prezintă drept porunci dumnezeiești. — Și acest manual e aprobat de Minister și premiat de cea mai înaltă instituție de cultură din țară: Academia română!

La religie, elevii învață, că Isus n'a venit să strice legea lui Moisi, ci s-o perfecționeze. La istorie li-se spune, că decalogul s'a introdus la Evrei prin fraudă. Ce se va întâmpla acum în inima elevilor noștri? — Se va distruge și credința în catolicism, și credința în orice fel de religie.

Topirea zăpezilor, singură, e primejdie fiindcă se umflă pârâiele și râurile. Dacă însă, într-o primăvară întârziată topirea zăpezilor se întâmplă deodată cu ploile primăverii, puhoiul de ape iese din matcă și îneacă și nimicește tot ce găsește în cale. Aceeași primejdie stă ascunsă în manualele noastre de școală. Puhoiul urât ce se revarsă din ele, e pe cale să înece și să nimicească cel mai nobil sentiment al tinerilor noștri: credința.

Am mai atras atenția publicului asupra acestui pericol. O fac acum din nou. A sosit timpul ca să trecem dela lamentări la fapte. Să se ia măsuri de apărare. Pentru sanarea răului, fac următoarea propunere: *Profesorii dela Blaj să adune într'o Asociație pe toți profesorii dela școlile greco-catolice și pe profesorii greco-catolici dela școlile de stat. Cea dintâi problemă a acestei asociații să fie pregătirea manualelor potrivite pentru elevii noștri.*

Numai în acest chip, socotesc eu, vor putea fi ferite sufletele generațiilor tinere de otrava necredinței și numai astfel ne putem gândi, ca viitoarea generație să poată contribui la îndreptarea relor cari bântuie societatea noastră de azi.

De-acum, profesorii dela Blaj au cuvântul!

Pentru „Infrățirea“ din Cluj. Bucuria noastră din numărul ultim, care a îndrăznit să vadă în ajutorul dat de M. Sa Regele și de guvernul său școlilor din Blaj „una din cele mai frumoase biruințe a acestor școli... cari și pe viitor vor trebui să rămână tot școli ale Blajului“, a avut darul să nemulțumiască pe dd. dela „Infrățirea“, ziarul guvernamental dela Cluj.

„Infrățirea“ dela 17 Arilie c. găsește anume, că comentariile noastre puteau să rămână. Și aceasta pentru motivul, că „nimeni n'a încercat vre-odată să aducă vre-un prejudiciu acestor școli, pe cari, dimpotrivă, toată lumea românească de jos până sus, le-a socotit de mare folos și le-a respectat, cum le respectă și azi, în virtutea frumosului lor trecut“. Tot ce s'a vorbit ori s'a scris în alt sens, nu este — după dd. dela „Infrățirea“ — „decât un truc politic și un prilej pentru regionalistii de aici, să asmuțe Ardealul împotriva guvernelor dela București“.

În fața acestor afirmații, mai mult ori mai puțin inspirate, fie-ne permis să constatăm, că Blajul ar fi foarte fericit, dacă cele spuse de „Infrățirea“ ar acoperi adevărul. Dar lucrurile stau puțin altfel. Politica de „unificare cu furca“, inaugurată după desființarea Consiliului Dirigent, a pornit o luptă din cele mai întehite împotriva școlilor Blajului (și aici nu ne gândim numai la cele din Blaj!), o luptă care răsufă mai nou în faimoasa paranteză din noul proiect de lege al dlui ministru Dr. Anghelescu, prin care dreptul de publicitate al școlilor primare confesionale se taie fără nici o discuție. Că apoi, care este intențiunea guvernului actual față de școlile noastre secundare, se va vedea la prezentarea proiectului de lege respectiv. Este însă fapt, pe care nimic nu-l va putea scoate din lume, că atitudinea de până acum a guvernelor dela București față de școlile Blajului nu poate fi socotită nici măcar ca o atitudine binevoitoare, decum să se poată spune că ele ar fi căutat să sprijinească aceste școli, cum le-ar fi fost datorința. Ca să nu amintim aici altceva, singur faptul, că pentru a putea da acestor școli o dezvoltare reclamată imperios de împrejurări, a trebuit să se ajungă la Apelul I. Preasfinției Sale mitropolitului Suci, este o dovadă hotărâtoare, că Blajul n'a fost sprijinit de guvern după cum trebuia să fie.

Cât privește trecutul, am avut deci tot dreptul să spunem ceea ce am spus în numărul ultim, iar pentru viitor să dea Dumnezeu, să putem spune numai bine la adresa guvernelor.

Propagandă cu orice mijloace! Aceasta este, se vede, lozina înscrisă în era de acum a faimoasei „dominațiuni“ ortodoxe pe steagul mântuitor al celor ce cred, că neamul nostru trebuie să intre neapărat integral pe apele băltoase ale pravoslaviei fanariote. În cinci ani de zile, așa se vorbește în lung și în lat, *biserica unită trebuie să dispară*, fiindcă... așa o cer interesele superioare ale

neamului. Și atunci: Propaganda pentru ortodoxie, trebuie făcută *cu toate mijloacele*, fiindcă — nu-i așa? — salus rei publicae suprema lex esto!

Așa se prezintă lucrurile în toate părțile țării, unde numai se găsesc credincioși de-ai bisericii noastre și fiindcă rezultatele nu prea sunt în proporție cu eforturile uriașe puse în scenă, exponenții regimului ortodox, văzând că nici decum nu pot să câștige teren în detrimentul bisericii noastre, își pierd dela o vreme cumpătul, dedându-se la apucături absolut compromițătoare pentru o biserică „dominantă” a țării.

Pentru ilustrarea acestui lucru, dăm aici următorul caz petrecut într-o parohie de pe Câmpia Ardealului. Văduvă Maria Iuonaș n. Posmac, originară din Murășludoș, unde a fost botezată în legea ortodoxă, dorește a se mărita a doua oră tot după un credincios al bisericii noastre din Sânger, unde a trăit și cu primul bărbat. În scopul acesta merge, împreună cu mirele său, la oficiul parohial ortodox din Ludoș pentru a scoate extrasul de botez, necesar la căsătoria civilă. Șeful acestui oficiu, protopopul creat de curând pentru acel jur lipsit aproape de credincioși ortodocși, le spune că *nu se învoiește la această căsătorie, decât cu condiția ca mirele să se facă ortodox* și când acesta refuză, pâr. Romul Pop — că așa se numește dsa — se infurie și-i scoate din casă, fără a voi să mai știe de documentul cerut. Aflând despre aceasta, secretarul din Sânger avea de gând să-i admită la actul civil și fără extrasul matricular al femeii, după ce prima căsătorie se făcuse tot în Sânger și astfel avea la îndemână toate datele cari îi trebuiau. Dar lucrul a ajuns oarecum la urechile strașnicului protopop și atunci — să vedeți unde ajungem! — s'a apucat și imediat a trimis verbă secretarului să *nu îndrăznească a-i cununa fără extras de botez, că... se joacă cu postul*. Iar acesta, un minoritar năcăjit, refuză acum căsătoria, cerând cu încăpăținare extrasul matricular, pe care micul satrap ortodox dela Ludoș nu vrea să-l dea odată cu capul, mai ales că în urma

acestor șicane femeia a trecut la biserica noastră.

Or, aceasta este un abuz de putere absolut intolerabil. Demnul protopop dela Ludoș — căci condeiul refuză să mai scrie cuvântul „părinte” — poate să ceară pentru extras cât va vrea, poate chiar să încerce a-i capacita pe oameni să treacă la dânsul, *dar să refuze un extras de botez unor oameni cari sunt siliți a trăi astfel în concubinaj, este un mizerabil abuz de oficiu, pe care-l denunțăm prin aceasta autorităților competente, bisericești și mirene.*

După exproprierea forțată ca cea dela Tohanul vechiu și — într'un chip perfect similar — chiar dela Sânger, după ademenirea la ortodoxie a tuturor concubinajilor cari nu se pot cununa, pentru piedeca legăturii, se vede inexistență pentru forurile ortodoxiei, iată deci un nou mijloc de cucerire (?), cu patentă dela Murășludoșul dlui Romulus, de sub jurisdicția Preasfințitului Nicolae al Clujului!

Să știe însă toți Preasfinții dela Ludoș și Cluj, că nu cu astfel de mijloace se va impune ortodoxismul dlilor pe Câmpia Ardealului!

Pe acelaș drum.

— Se mișcă și America — Noui danii însemnate pentru școlile Blajului. —

După dania minunată de aproape un sfert milion Lei a M. Sale Regelui și a guvernului său, prin care se va da desigur un nou avânt mișcării pornite de pâr mitropolit Vasile, putem înregistra azi — alături de atâtea oferte frumoase venite de aici de acasă — și trei sosite de peste Ocean, din America dolarilor.

Cuvântul de chemare al Inalt Preasfințitului Sale a pătruns deci și la credincioșii noștri de acolo și el nu va fi, să sperăm, nici acolo cuvântul „celui ce strigă în pustie”. Contribuind cu atâtea dragoste pentru orice acțiune românească, Americani noștri vor ști să arate de sigur și pentru școlile Blajului o cât mai deplină înțelegere. Fri-mele danii sosite de acolo vorbesc foarte răspicat în sensul acesta.

Asupra semnărilor mai nouă, prin cari trecut de mult peste al doilea milion, dăm pen-azi următorul conspect.

I. Din scrisoarea părintelui Rev. Ioan Spătariu din Cleveland Ohio.

Escelența Voastră,

Alăturat îndrănesc a trimite pentru școlile Blajului *neînsemnata sumă de Lei 14.300...*

Suma aceasta este contra-văloarea al 80/50 dolari, colectați în mica parohie Ludoș, pe care o administrez. Acolo s'au colectat prin mine, cu ajutorul cantorei Teodor Vancu suma de 7050 dolari, la care am adăugat eu 1000 dolari. În zilele viitoare voi trimite iarăși ca din colectă, iar eu din parte-mi voi trimite lunar câte 10 dolari **până ce voi impli suma de 100 dolari**, pe cari din sâră-mea m'am hotărît să o dau pentru școlile Blajului, cari m'au adăpostit și pe mine timp de 9 ani...

II. Scrisoarea primpretorelui dela Secheihid.

Escelența Voastră,

Fiu al Blajului și eu — împrejurare de care sunt foarte mândru — și fost elev al școlilor noastre din Blaj, vin să depun în mâinile Escelenței Voastre *suma de Lei 2000* pentru „Institutul recunoștinței”.

N'am primit Apel, ori poate a răătăcit, a citit însă în ziare înduioșându-mă caldul Apelului Escelenței Voastre. Mulți ani de zile mi-ai fost profesor și bun Părinte în școlile Blajului. Nu să uit niciodată acest lucru și *totdeauna am fost adânc recunoscător Escelenței Voastre și nețărnișă pietate scumpelor noastre așezăminte dela Blaj* pentru cari mi-a vărsat iubirea nestimată în inimă, încă în leagăn, tatăl meu, care acele vremuri era profesor la gimnaziul din Blaj.

Felicit grandiosul plan al Escelenței Voastre și sunt convins de reușita lui deplină. Cer ajutorul Tatălui ceresc, *ca școlile din Blaj să păstrăm a noastre, așa cum totdeauna au fost.*

Implorând binecuvântarea părintească, gând pe Escelența Voastră, a mă ținea în înaltă grație și sărutând mâinile, rămân al Escelenței Voastre cel mai devotat și recunoscător fiu fost elev.

Secheihid, la 15 Martie 1924.

Dr. Quintilui Viciu
primpretor.

□ □ Folța „Unirii” □ □

Impresii de călătorie.

— 780 klm. pe Dunăre în jos. —

de Dr. Paul Lauran.

1. Intre țărmurile României și Jugoslaviei. Cu intenția de a cunoaște părțile mărginașe cu Jugoslavia și Bulgaria ale patriei noastre, mă imbarcasem mai dăunăzi pe vaporul „Brâncovean”, care face cursa între Turnu-Severin și Galați. Era ora 7 dimineața, când vaporul cu asurzitorul său glas de sirenă dădu signalul de plecare, luând apoi vesel calea pe Dunăre în jos.

O priveliște mai variată și mai încântătoare să tot cauți! Dealuri și văi, cu plantații de vii și pământuri roditoare, alături de livezi și păduri, iar pe apă ostrovuri mai mari și mai mici, cu mori și pescarii, românești de o parte și sârbești de alta, se perindă în fața noastră cu o varietate încântătoare. Fiecare clipită ne îmbie alt tablou, făcându-ne să uităm cum vremea se scurge.

2. Intre România și Bulgaria. După o călătorie de circa 80 klm. iată rămân țărmurile Jugoslaviei și încep ai Bulgariei. Priveliștea este aproape neschimbată până la portul Viddin, unde oprim pe câteva momente, pentru a schimba călătorii. Aici trecui și eu puntea, de și nu aveam pașaport, pentru a face câțiva pași pe pământ bulgar, un orașel frumos

cu 3 bisericii și 2 minarete, până când sirena vaporului mă făcu să trec de noua puntea „acasă”...

Vaporul mergând cu o viteză de 18 klm. pe oră, face valuri uriașe, cari amenință morile așezate de ambele părți ale Dunării. Așa s'a făcut, că trecând pe lângă o moară situată pe țărmurile Bulgariei, un om înalt cu haine albe — probabil morarul — ne strigă din răspuțeri, să mergem mai încet... amenințându-ne cu pumnii. Dar nu era lipsa. Căpitanul nostru își știe datorința impusă prin convenții internaționale. Dă ordin și vaporul merge mai încet.

3. O noapte în apropierea bandiților bulgari din Dobrogea. Cu cât mergi mai în jos pe Dunăre, cu atâtea priveliștea devine mai monotonă. Nu mai vezi decât ostrovuri și iar ostrovuri cu păduri de sălci și plopi și doar ici colea câte un oraș, dintre cari cel mai frumos este *Rușciuc*, cu biserici imponente și ziduri elegante. Remarcabile sunt și *Turtucaia*, pe pământ românesc, un orașel oriental și *Oltenița*, ceva mai frumos și mai romantic.

Seara sosim la *Silistra*, centrul Dobrogei luat dela Bulgari, un orașel simplu oriental cu praf! aproape până-n genunchi, unde dormim peste noapte. Am părăsit deci vaporul, luând o cameră la otelul principal — un otel de provincie. N'o făceam însă, dacă știam cât de aproape am fost de primejdia vestiților bandiți bulgari din părțile acestea.

O nouă tovarășa de drum, soția ingi-

nerului șef al județului, mi-a povestit anul a doua zi, cum mergând cu automobilul în apropierea Silistrei la moșie, o bandă armată de 30 bulgari armați, i-a oprit în drumul meu poruncindu-le să coboare, să se culce cu fața la pământ, și să nu îndrăznească a se uita îndărăpt. Apoi i-au jefuit de bagaj, de bijuterii, de bani și de haine, de toate până la cămașă trăgându-le și ghetele din picioare. „Doi ore — spunea coconița plângând — ne-au ținut în această situație teribilă, în vreme ce la spațiile noastre ascuțeau cuțite, încărcau arme, vorbeau de bombe... așa că nu știam clipă când ne vor tăia în bucăți, ne vor împușca sau vor arunca vre-o bombă între noi...” scăpat de ei ca prin minune. Venind anul următor am luat un alt automobil, pe care nu l-au putut opri s'au văzut în primejdie de a fi descoperiți, fugiindu-se în pădurile apropiate.

Așa-i prin Dobrogea. Siguranța sub orice critică. De altcum Bulgarii operează și din război în contra Românilor, aruncându-le: „Vă a-ți furat Dobrogea noastră”!

4. Anabaptismul prin Dobrogea chestia unirii bisericilor. Trei zile, am stat pe vapor, am vorbit cu mai mulți preoți „ortodocși”. Interesându-mă și de mireni despre starea bisericii surori de acolo. Un profesor dela o școală din jurul Constanței mi-a spus, că mai ales baptiștii, cari vin din America, fac cuceriri primejdioase, așa că s'au întregi de prin Dobrogea s'au lăpădat de biserica și nu le trebuiesc preoți. Intreb

III. Dintr'o altă scrisoare americană, a dlui Ioan Salcău din Sharon Pa.

... Ofer și eu micul meu obol de 10,000 Lei, pentru școlile din Blaj... Vreau să concurg și eu la lărgirea cetății de cultură, care este Blajul, din ale cărui izvoare limpezi s'au adăpat atâția fi ai neamului nostru. Vin și eu cu acest dar de departe, de peste apa Oceanului, căci — cum a zis d. ministru Banu la 3/15 Maiu 1922 — am venit și ne este datorința sfântă să venim la Blaj, ca la un Viflaim al neamului...

N'am avut fericirea să mă împărtășesc de lumina școlilor din Blaj, căci soarta a voit să mă poarte printre străini. Totuși dacă este cineva care să aprecieze intuițiile de cultură ale neamului nostru sunt eu, căci numai cu multă trudă și greutate... am putut și eu să răsbat pe cărările luminei...

IV. Alte oferte.

Văd. Gavril Barbu, Mocira	10,200
Frații Dr. Dobrescu, medici Brașov	10,000
„Goronul”, inst. de cred. și econ. Aiud	10,000
Biserica gr.-cat. Lupeni	10,000
Rev. Aurel Bungărdan, preot America	10,000
Nicolae F. Negruțiu, director Ibașfalău	5,000
Alexiu Pop, șef.-contabil Adm. c. cap.	5,000
I. Agârbiceanu, dir. ziarului „Patria” Cluj	5,000
Victor Crainic, consilier orăș. Cluj	5,000
Dr. Nicolae Marcu, dir. de bancă Aiud	5,000
Ioan Hossu, preot Milașul mare	5,000
Vasile Candrea, profesor Cluj	5,000
Juliu Căpălnean, preot Vereșmort	5,000
Micu S. Zentler, dir. ind. petrol. București	4,000
Gavril Pop, protopop Luna de Arieș	4,000
Vasile Crișan, preot Mahaciu	4,000
Nicolae Zugrav, protopop Lupeni	3,000
Aurel Barbu, primpretore Aiud	3,000
Nicolae Galea, preot Inoc	3,000
Ariton Migia, preot Ghiriș	3,000
Aurel Horvat, preot Ciugudiul de jos	3,000
Eugen Balint, preot Cornești	3,000
Teodor Gherman și soția București	2,100
Dr. Alexandru Borza, prof. univ. Cluj	2,000
Ioan Pop-Zăicani, profesor Blaj	2,000
Aurel Pop, preot Dumbrău	2,000
Mihail Ștef, preot Decea	2,000

Zaharie Ștef, preot Poiana	2,000
Aurel Pop, preot Ciceu	2,000
Teodor Bordan, preot Gh. Sâncraiu	2,000
Dr. Ilie Kindriș, adv. Sighetul Marm.	2,000
Emil Sioica, dir. „Maramureșenei”	2,000
Ernestin Popp, stud. farmacist Cluj	2,000
Alexandru Valea, preot Șeulia de câmpie	2,000
Aurel Pascu, preot Ocnișoara	2,000
Iosif Pop, profesor Blaj	1,500
Virgil Ungurean, profesor Ibașfalău	1,200
Dumitru Scurtu, profesor Ibașfalău	1,200
Grigorie Ciortea, profesor Ibașfalău	1,200
Nicolae Pop, profesor Ibașfalău	1,200
Ioan Fulicea, preot Șinca veche	1,200
Romul R. Stoica, protopop Vărădia	1,050
Biserica unită Vărădia	1,000
Mauriciu I. Steinberg, București	1,000
Dr. Vincențiu Pandrea, preot Aruncuta	1,000
Zaharie Graur, preot Sidrieșul mare	1,000
Ioan Marian, preot Beldiu	1,000
Ioan Codreș, profesor Alba-Iulia	1,000
Pavel Percea, profesor Timișoara	1,000
Dr. G. David, adv. Abrud	1,000
Alexandru Breban, prot. Baia-mare	1,000
Leontina Dr. Rațiu, institutoară Blaj	1,000
Studentii în teologie, Blaj	1,000
Inginer Vasile Lazar, Cluj	1,000
Dr. Traian Pop, medic Deda	1,000
Petru Domșa, preot Sâmbotelec	1,000
Vasil Vasilca, pretore Vințul de jos	1,000
Emil Neamțiu, dir. instit. cor. Aiud	1,000
Dumitru Suciu, Șarmaș	1,000
Alex. Gruia, șef de depou C. F. R. Teiuș	1,000
Ioan Marian, preot Beldiu	1,000
Ioan Hățiegan, protopop Cojocna	1,000

Revistă bisericească.

Ultimul cercular arhidiecezan publică o pastorală a I. Preasfinției Sale pâr. mitropolit Vasile, dată în cauza organizării reuniunilor de pietate din arhidieceza Blajului. Este un frumos cuvânt de chemare la o muncă, ce trebuie să se pornească în toate părțile, promovând opera de refacere a bisericii noastre. De aceea sperăm

ca în numărul viitor să ne putem ocupa mai pe larg de acest cuvânt arhieresc.

Dintr'o corespondență mai lungă referitoare la exercițiile spirituale preoțești dela Zălau, anunțate și de noi în numărul trecut, reținem, că ele au fost conduse din partea pâr. canonic Dr. Octavian Domide dela Gherla, participând un număr de 43 preoți. S'au ținut în zilele de 8—10 Aprilie, fiind puse simultan și în serviciul mirenilor, domni și doamne, cari au putut asista, și chiar în acela al elevilor și elevelor de școală. Ziua de 9 Aprilie a servit și pentru serbarea aniversării Basarabiei, la care a participat și preoțimea din exerciții, vorbind, cu mult efect, chiar conducătorul exercițiilor. S'au spovedit apoi preoți, mireni și școlile, încheindu-se „praznicul” cu dutoase cuvinte de „rămas bun” adresate elevilor și preoțimei. — Cam acestea ni-le spune raportul și noi ne bucurăm din inimă de tot binele rezultat de pe urma acestor osteneli. Ne permitem însă observarea, că exercițiile „preoțești” nu e bine să fie amestecate — ca să nu mai amintim de serbările, desigur neintenționate, pentru Basarabia — cu exerciții pentru elevi și chiar cu misiuni pentru mireni. Voind a face deodată prea mult, ajungem de obicei la foarte puțin!

Implinindu-se, la începutul lui Aprilie, 50 ani de preoție ai Cardinalului Mercier, primatele Belgiei, catolicismul belgian a aranjat din prilejul acesta mari solemnități în onoarea acestui tipic reprezentant al adevăratului arhieru după inima lui Hristos. Ecoul acestor serbări a trecut mult peste hotarele minunatei țări catolice care este Belgia, provocând cu deosebire în Franța, atât de înrudită cu ea, un puternic elan de însuflețire pentru venerabilul prelat, o glorie a catolicismului mondial.

Din „Neamul nostru” dela Carăii-mari aflăm, că în zilele de 13—16 Aprilie s'au ținut misiuni populare în parohia Tiream (eparhia Orășii), pe cari le-a condus pâr. Gh. Mureșan și pâr. L. Vida. — Tot în eparhia Orășii s'au ținut misiuni și la Vașad (6—8 Aprilie), unde a lucrat preoțimea tractuală în frunte cu protopopul Mihalca.

Alte misiuni populare sunt cele aranjate de Reuniunea noastră arhidiecezană, în parohia Țapu, unde au predicat pâr. Dr. Ioan Coltor și pâr. Ioan Moldovan, ambii profesori în Blaj. Multă vreme, credincioșii noștri din Țapu își vor reaminti cu drag zilele de înălțare sufletească din 12—14 Aprilie c.

Știri mărunte.

Personale. „Infrățirea” din Cluj are dela Gherla informația, ca în locul fostului vicar general Ioan Ivașco, a fost ales în capitulul catedral de acolo pâr. Dionisiu VAIDA, protopopul dela Bistrița, unul din cei mai bine reputeți protopopi ai eparhiei gherlane.

— P. V. Ordinariat arhidiecezan a constituit pe pâr. Iosif Hossu, vicar mitropoliei, de prezident al Tribunalului disciplinar, iar pe pâr. George Căian l-a numit de paroh la Someșfalău.

Locale. Măine, Dumineca Floriilor, va predica în catedrală Reverendul Victor Fodor, cassierul Adm. centrale capitulare.

— În fața unui mare număr de membri, s'a ținut Dumineca trecută, sub prezidiul pâr. canonic Dr. Alexandru Rusu, adunarea generală a Casinei române. Rapoartele prezintate de comitet, discutate cu mult interes, dovedesc o viață tot mai intensivă în sinul acestei asociații, care prin noile sale statute, votate în această

despre această primejdie pe preoți, ei au negat-o, probabil din respect omenesc, — dar lucrul este perfect adevărat.

Interesantă a fost convorbirea mea cu un ortodox în chestia unirei. Vorbind cu el despre lucruri indiferente și aflând că sunt din Ardeal, și încă „unit”, a adus vorba despre unirea bisericilor, spunând că are nădejde că în curând toți vom fi una și sufletește.

— Da, — îi răspund eu, — vom fi una, pentrucă-i natural, că după împlinirea visului secular ca toate teritoriile românești să fie una, să dorim și să lucrăm și pentru înfăptuirea celui alt vis: unirea sufletească. Că doar atât noi uniții, cât și Dvoastră recităm în biserică, la sf. liturghie aceeași ectenie: „pentru unirea tuturor...” La aceste cuvinte ale mele, colegul ortodox cu fața veselă îmi zice: „Așadară cu toții vom fi una și veți intra în biserică ortodoxă?”

— Da, răspunsei eu, trebuie să intrăm cu toții în biserică cea adevărată ortodoxă, care a fost biserică strămoșilor noștri înainte de anul 1054, când toți Românii eram în legătură canonică cu Roma și prin urmare legea adevărată ortodoxă strămoșească e legea Romei, adică: cea catolică! Și apoi, dle coleg, i-am spus mai departe, — dta ai învățat istoria și știi bine, că vița și sângele nostru este roman și prin urmare frații suntem cu Italienii, Francezii și Spaniolii, cari toți se închină înaintea marelui patriarh al Romei!... Dacă pipăim pulsul inimii noastre, acela ne atrage spre eterna cetate Roma!... Dacă apelăm la facultățile

noastre mentale, judecata sănătoasă, vrând unire, întărire și înaintare în tot ce e bun și nobil, ne îndeamnă să ne orientăm spre Apus, spre țările puternicilor noștri frați!

Sau doară, să ne orientăm spre Răsărit spre Moscova, de unde s'a pornit o luptă pe viață și pe moarte în contra moralei și a tot ce e creștinesc?... Dinspre Răsărit ne pân-dește: moartea religiei și a neamului nostru, iar spre Apus vom găsi întinerirea religiei, întărirea și consolidarea patriei și a neamului nostru!

Vorbind așa, colegul „ortodox” deveni tot mai serios și fără să-mi mai zică vre-un cuvânt de adio, dispăru și nu l-am mai văzut.

5. Podul dela Cernavoda. O surprinzătoare nespuse de plăcută e vestitul pod dela Cernavoda. Trecusem eu cu trenul peste acest pod, când înainte de războiul mondial am făcut călătoria de studiu la Ierusalim și în Africa, dar de pe tren nu vezi decât o mulțime de fere, printre cari treci timp de 10—15 minute. Acum însă de pe vapor aveam în fața noastră, în toată măreția ei această operă genială a arhitecturii românești. Cu cât ne apropiam mai tare, cu atâta puteam aprecia mai bine grandiositatea dimensiunilor ei uriașe.

Ajunși la Brăila, am admirat mulțimea imensă a vapoarelor tuturor neamurilor, între cari și câteva vase de război franceze și engleze, pentruca lăsând și acest port să sosim a 3-a zi seara la Galați, făcând un drum de 780 klm. pe Dunăre în jos.

adunare generală, va putea promova pe viitor și mai mult viața socială a membrilor săi. Ajutorul de 4500 Lei dat de bancă »Patria«, care — spre laudă ei fie zis — înțelege să sprijinească asociația cu sume tot mai mari, a fost răsplătit din partea adunării generale cu călduroase ovății.

— Tot Dumineca trecută s'a ținut o nouă *serată culturală* a Reuniunii femeilor, la care a vorbit d. Ioan Pop-Câmpeanu, profesor al liceului de băieți. O declamare (d. Dr. Traian Denghel) și câteva puncte de cant și pian au întregit programul frumos al seratei.

Cursuri de apicultură. Șeful regiunii V de apicultură, păr. Al. Popa din Lisa (jud. Făgăraș) ne anunță, că în vara acestui an va ține două cursuri de apicultură și anume dela 30 Iunie — 5 Iulie pentru preoți, iar dela 13—19 Iulie pentru învățători, urmând ca în vara anului 1925 ele să fie continuate cu aceiași auditori, pentru completarea cunoștințelor. La fiecare curs vor fi admiși câte 20 inși și se dă ca sigur, că cursistii vor avea dela stat o subvenție de 50 Lei pe zi. — Ceice doresc a participa să se anunțe părintelui Popa din Lisa.

† **Văd. Teda Băliban n. Pop**, mama părintelui Antoniu Băliban, protopopul din Unimăt (eparhia Gherlei), s'a stins la 16 Martie c. în anul 85 al vieții. — Odihnească în pace!

Telefonul „Unirii“.

S. Vărădia. Pentru sume mai mici de 1000 Lei n'avem spațiul necesar și astfel cu tot regretul n'am putut împlini dorința Sfinției Tale. Puteți fi însă deplin liniștiți. Întregă suma de 4000 Lei, colectată în Vărădia, a ajuns la destinație, cea mai bună, care i-se putea da în aceste vremuri de cras materialism.

T. Oradea-mare. Afirmăția organului oficial al ortodoxiei bihorene, că »biserica catolică a fost totdeauna mai mult corp diplomatic decât viață religioasă«, desigur nu vrea să însemne — nici în intențiunea autorului — că biserica ortodoxă ar fi fost, în schimb, mai mult viață religioasă decât corp diplomatic. Autorul — dacă peste tot s'a gândit la cespune, când a emis această frază — s'a gândit cel mult la formidabila (vorba este a păr. Lupaș) putere diplomatică, pe care o reprezintă această biserică în proporție cu ortodoxismul absolut insignifiant sub acest raport și nici decât nu a voit să bagateliseze viața religioasă a catolicismului, care nici nu poate fi pomenită într-o singură zi cu aceea din sinul ortodoxismului. O spun aceasta ortodocși de marcă, nu noi!

G. Sângeorzul de câmpie. De aici am trimis regulat ziarul, care nu înțelegem cum a putut rătăci. Nrii lipsă i-am trimis de nou.

C. Spálnaca. Din suma trimisă la 11, II. 1924, cu 80 Lei s'a plătit pe anul trecut, iar restul de 60 Lei s'a contat pe acest an.

G. Oradea-mare. Pe anul trecut mai aveți o restanță de 10 lei, diferență de abonament.

Dr. D. Brașov. Am primit abonamentul pe 1/2 an, aranjând și la »U. P.«.

N. Varviz. Suma din chestie a trecut în abonamentul anului curent.

Dr. M. Lugoș. Pentru acest număr nu s'a putut. Poate în cel viitor.

D. Blaj. Mulțumim pentru suprasolvire.

VASILE HOZA

SIBIU, PIAȚA HUET Nr. 6.
(fost Grand magazin).

Pe lângă tot felul de articole aparținătoare branșei de manufactură pentru bărbați, femei, copii, mărfuri de toamnă, barcheturi, bazmale de lână, sfetere cu flori pentru căpușală, lîngării și mărfuri mărunte, se găsesc

Odăjdii bisericești și prapori

din cele mai bune materii elvețiene în toate culorile potrivite rânduiei bisericii noastre.

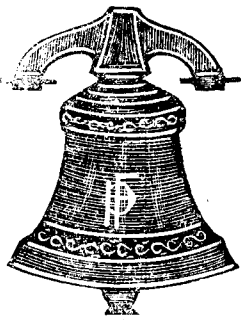
Prețuri foarte convenabile.

(23) 2—3

Cereți pretutindenea „UNIREA“

CLOPOTE

Și obiecte bisericești fără bani,

garantate
pentru 50 ani

găsiți numai la:

prima fabrică

de clopote din
România mare

Frații D. W. Popescu & Comp.

Sf. Strada Ioan Maiorescu Nr. 9.

BUCUREȘTI. (70) 24—52

Furnizorii Curții Regale și al sfințelor mitropolii, episcopii și biserici din România întreagă.

De vânzare

UN LOC DE CASĂ ÎN BLAJ-SAT.

Informații dă IOAN SPINEAN tipograf.

Important de știut

Cu deosebire pe timpul schimbărilor climatice de toamnă.

Fața crepată ori înăspriată de vânt, mâinile ori alte organe alterate de frig, revin la normal, devenind albe și frumoase, prin miraculosul Preparat patentat alui Dr. Biró

Floarea — Crema-Reginei

Borcan de probă Lei 18
Borcan mare „ 25
Săpun — Floarea-Reginei „ 20

Rheuma, ischias și alte maladii provocate de frig se vindecă prin Preparatul patentat alui Dr. Biró

„CASTANIN“

— Extract de castane — Prețul Lei 20.

Depozit principal: Farmacia Dr. Biró
Cluj Piața Unirii 6.

Se poate avea și la toate farmaciile mari și la droguerii!

(86) 8—12

RECLAMA

„: este sufletul comerțului :“

Tocuri și talpă de cauciuc

poartă copii și adulții deoarece ele sunt durabile, eține și purtarea lor e plăcută.

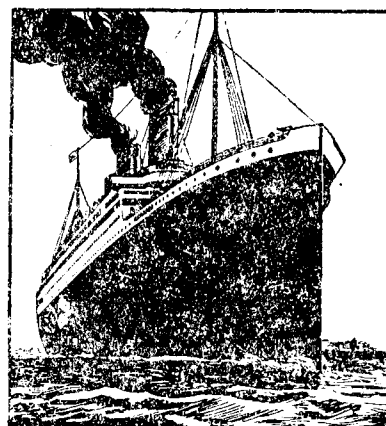
THE ROYAL MAIL LILE

FONDATA ÎN ANUL 1839.

Celea mai nouă și moderne vapoare cu trei și patru elici.

CANADA și AMERICA

Vaporul „ORKA“ pleacă în Halifax Canada din Cherbourg în 29 Aprilie 1924.

Vaporul „Orduna“ pleacă în Halifax Canada din Hamburg Cherbourg în 13 Mai 1924.

Călătorește comod și cu vapoare luxoase, rapide, cine merge în Brazilia, Argentina, Uruguay, Peru, Chile, Cuba, Africa de sud și Apusană etc. etc.

(81) 26—50

În fiecare săptămână pornesc vapoare din

Hamburg, Southampton, Liverpool, Cherbourg, La-Rochelle-Pa-Lice.

Cereți deslușiri cu încredințare pentru viza pașapoartelor sau altor formalități dela „Compania Tranzit“ București, Calea Griviței 153. Sucursala Timișoara, Hotel Coroana. Bani trimiși din America, Canada și Argentina îi aveți în timp de 8 zile fără nici un onorar.